

prima instanță: V. Boico
instanța de apel: N. Vascan, V. Negru, E. Fistican

dosarul nr. 2ra-2143/16

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Burduniuc
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea încălcării
dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea
prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2016, prin care au
fost respinse apelurile declarate de către Pavel Burduniuc și Ministerul Justiției al
Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul
Chișinău din 08 mai 2014

c o n s t a t ă :

La 20 ianuarie 2014, Pavel Burduniuc a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți
accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Consiliul municipal
Chișinău și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în cadrul
Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, este veteran de război,
participant la luptele pentru Apărarea Independenței și Integrității teritoriale ale
Republicii Moldova.

Menționează că conform art. 35 al Legii cu privire la poliție nr. 416 din
18 decembrie 1990, cu toate modificările ulterioare, colaboratorilor poliției li se
acordă de către autoritățile publice locale, cel mult după trei ani de zile de la
angajare în serviciu, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată
conform normelor stabilite de legislație.

Susține că în legătură cu faptul că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată. Astfel, la 27 decembrie 2010, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat să fie recunoscut ilegal refuzul și obligarea Consiliului municipal Chișinău de a emite actul administrativ, decizia de repartizare a spațiului locativ din fondul municipal în corespundere cu legislația locativă în vigoare.

Afirmă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2011 acțiunea sa a fost respinsă ca neîntemeiată, însă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012 a fost admis recursul declarat de către el, casată hotărârea primei instanțe din 22 noiembrie 2011 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe el împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite și conform succesiunii rândului stabilit, or, decizia dată a rămas irevocabilă și executorie de la pronunțare.

Relevă că ulterior, el s-a adresat cu o cerere la executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, prin care a cerut executarea silită a deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, iar prin încheierea executorului judecătoresc nr. 026-309/12 din 13 septembrie 2012 a fost intentată procedura de executare silită a hotărârii judecătorești și a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure cu spațiu locativ.

Mai relevă că conform răspunsurilor parvenite de la Primăria mun. Chișinău în adresa executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, la moment este imposibilă executarea hotărârii judecătorești din cauza lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

Menționează că conform practicii CEDO, o autoritate de stat nu poate invoca lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ ori altfel de motive ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești.

Susține că prin neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012 de mai bine de 1,5 ani i-au fost violate drepturile prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

Solicită constatarea faptului încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 25 aprilie 2012 și violării drepturilor prevăzute de art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție de către statul Republica Moldova și încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012 și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 08 mai 2014 acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatat faptul încălcării dreptului lui Pavel Burduniuc la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, prin care a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l

asigure împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor prevăzute de lege și a fost încasată din contul statului în beneficiul lui Pavel Burduniuc suma de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014 au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Pavel Burduniuc și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 au fost admise recursurile declarate de către Pavel Burduniuc și Ministerul Justiției, a fost casată integral decizia instanței de apel și restituită pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2016 au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Pavel Burduniuc și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 iulie 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii sau modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în sensul diminuării mărimii prejudiciului moral acordat.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea.

Menționează că, decizia Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, prevede acordarea spațiului locativ în posesie și folosință și nicidecum în proprietate privată.

Susține că autoritatea publică locală nu neagă faptul că va executa în viitor hotărârile judecătorești în acest sens.

Afirmă că e indiscutabil faptul că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri, însă totuși o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale.

Relevă că jurisprudența CEDO califică că o întârziere în executarea unei hotărâri judecătorești poate fi justificată în anumite circumstanțe (Burdov contra Rusiei, Josan contra Moldovei).

Mai relevă că în cadrul ședinței de lucru de la Ministerul Justiției din 12 mai 2014 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău a remarcat că hotărârile judecătorești se execută prin alocarea mijloacelor financiare, însă în virtutea numărului mare de documente executorii, acestea nu pot fi executate simultan.

Invocă că în anumite situații acordarea de satisfacții materiale nu constituie o regulă. În materia drepturilor omului o recunoaștere oficială și publică a violării constituie uneori prin sine o satisfacție, fapt stabilit și în art. 5 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Menționează că în speță, suma de 50000 lei nu poate fi considerată o reparație echitabilă în sensul art. 41 din Convenție.

Susține că la stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată trebuie să țină cont de comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant și de durata neexecutării hotărârii judecătorești.

Afirmă că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prejudiciul moral acordat de către Curte în cazul neexecutării pentru o perioadă de aproximativ 2 ani a hotărârilor judecătorești naționale cu privire la acordarea de către autoritățile publice locale a spațiului locativ unor categorii sociale a constituit între 1000 Euro (în mediu pentru 4 ani de neexecutare) și 3000 Euro (în mediu pentru 11 ani de neexecutare).

Relevă că în contextul practicii judiciare naționale pentru neexecutarea hotărârii de acordare a spațiului locativ în mediu pentru 4 ani de neexecutare a fost acordată suma de 10000 lei.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic